

Ved kongelige resolutioner af 15. december 1970 og 24. juni 1975 er benådningskompetencen overladt til Justitsministeriet bl.a. med hensyn til bøder, og Justitsministeriet har i et vist omfang videredelegeret denne kompetence til politiet. Nærmere regler herom findes ligeledes i Justitsministeriets cirkulære nr. 113 af 26. juni 1975 om behandlingen af sager om benådning og udsættelse af straffuldbyrkelse m.v. Det fremgår af cirkulærets § 9, at eftergivelse eller nedsættelse i almindelighed bør finde sted, såfremt politiet finder det åbenbart, at beløbet ikke kan indrives, jf. straffelovens § 52, stk. 3, og den pågældendes livsforhold er af en sådan karakter, at det kan påregnes, at han uden egen skyld vil være ude af stand til inden en rimelig tid helt eller delvis at betale beløbet. Der bør dog ikke meddeles eftergivelse eller nedsættelse i sager, hvor hensynet til retshåndhævelsens effektivitet taler herimod, f.eks. i tilfælde, hvor den pågældende gentagne gange har gjort sig skyldig i overtrædelser af samme karakter, samt ved overtrædelse af færdselslovens bestemmelser om motorkørsel i spirituspåvirket tilstand. Når sådanne retshåndhævelsessyn er til stede, må bøden således afsones, hvis den ikke kan indrives, uanset bødefældtes personlige og økonomiske forhold.

Det fremgår i øvrigt af cirkulærets § 13, stk. 2, at iværksættelse af bødeforvandlingsstraf over for personer under 18 år i almindelighed ikke må finde sted.

Efter straffelovens § 97 a, stk. 1, bortfalder bøder efter 3 år, hvis der ikke forinden er indgivet begæring om udpantning. For bøder over 3.000 kr. er forældelsesfristen 5 år. Forvandlingsstraf for bøde bortfalder ifølge bestemmelsens stk. 2 efter de samme tidsrum, medmindre dens fuldbyrdelse er påbegyndt forinden. Om fristernes beregning m.v. findes nærmere regler i samme bestemmelses stk. 4. Efter straffelovens § 97 b, stk. 1, kan bøder ikke fuldbyrdes efter domfældtes død. Bødekrav kan således ikke anmeldes i bødefældtes dødsbo.

Det kan oplyses, at der i 1992 i alt blev idømt og vedtaget 348.254 bøder i sager, der behandles efter retsplejelovens kapitel 80 og 81, svarende til et samlet bødebeløb på 377.194.687 kr. Samme år afsøndes der i alt 8.188 bøder i politi- og statsadvokatsager, svarende til et samlet bødebeløb på 40.848.576 kr.

I straffesager, som forfølges af en offentlig myndighed, udredes omkostningerne ved sagens behandling af det offentlige med forbehold af ret til at få dem erstattet af den domfældte. De nærmere regler om erstatning for sagsomkostninger til det offentlige findes i retsplejelovens kapitel 91.

Inddrivelse af sagsomkostninger i straffesager sker ved fogedretterne efter de almindelige regler om inddrivelse af borgerlige krav, jf. retsplejelovens § 1013, stk. 3.

Justitsministeriet har ved cirkulæreskrivelse af 6. april 1993 fastsat nærmere regler vedrørende rækkefølgen for betaling af bøder, sagsomkostninger, efterbetalingsbeløb, konfiskation m.v.

Hvis en skyldner ud over bøde tillige skal betale sagsomkostninger, konfiskationsbeløb, efterbetaling eller lignende, skal indkomne afdrag efter cirkulæreskrivelsen først afskrives på bøden, dernæst på konfiskationen og til sidst på sagsomkostningerne. En afdragsordning kan ikke betinges af, at indkomne afdrag først afskrives på sagsomkostninger m.v. Debitor kan kræve, at afdrag afskrives på andre gældsposter end bøden. Det gælder dog ikke, hvis det medfører, at bøden ikke kan betales, inden forældelse indtræder. Hvis debitor kræver afdrag afskrevet på andre gældsposter end bøden, skal den pågældende vejledes om, at den fulde bødeforvandlingsstraf bevares, indtil øvrige gældsposter er betalt fuldt ud. Ved indbetaling af et beløb svarende til en bestemt gældspost (f.eks. alle sagsomkostninger eller hele bøden) kan skyldner altid kræve, at beløbet afskrives på den af skyldner angivne gældspost og ikke helt eller delvis på andre gældsposter end den, som skyldner ønsker at indfri.

De almindelige regler om konfiskation findes i straffelovens kapitel 9. Efter reglen i straffelovens § 75 kan udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb helt eller delvis konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte. Bestemmelsen i straffelovens § 75 giver endvidere bl.a. mulighed for, at man i tilfælde, hvor der er mulighed for konfiskation af genstande, i stedet konfiskerer et beløb svarende til genstandenes værdi eller en del heraf.

Konfiskation kan ikke blot ske ved dom, men i en række tilfælde også ved vedtagelse, jf. f.eks. retsplejelovens §§ 723, 931, stk. 5, og 936, stk. 1.

Tvangsinddrivelse af beløb, der er konfiskeret ved straffedom, sker i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 2, i den borgerlige retsplejes former.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder, at der bør indføres adgang til indeholdelse i løn m.v. for bøder, konfiskation og sagsomkostninger.

På denne måde kan der efter Justitsministeriets opfattelse opnås en styrkelse af inddrivelsen af disse offentlige tilgodehavender.